

ผู้ยืมเงินไม่คืนเงินเหลือจ่ายเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบหรือไม่

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานราชการ ถือเป็นส่วนสำคัญมากที่ต้องมีการตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแล ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง ฉบับนี้จึงขอคัดลอกของศาลปกครองสูงสุดที่ได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการที่ผู้ยืมเงินท่รองราชการไปแล้วไม่คืนเงินเหลือจ่ายให้กับหน่วยงานใครบ้างต้องรับผิดชอบ โดยผู้ดูแลรับผิดชอบในเรื่องการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานจะต้องรู้ถึงอำนาจหน้าที่ของตนเอง และต้องดำเนินการตามที่กฎหมายหรือระเบียบในเรื่องดังกล่าวกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เช่นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐยืมเงินท่รองราชการมาใช้จ่ายแล้วไม่ยอมส่งใช้เงินยืมที่เหลือจ่าย ใครจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง และหากมิได้ดำเนินการดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบอย่างไร คดีนี้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง ของ อบจ.แห่งหนึ่ง ได้ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งที่ อบจ. สั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งศาลพิจารณาข้อเท็จจริงตามสำนวนคดีแล้ววินิจฉัยว่า กรณีนี้สืบเนื่องจากรองนายก อบจ. (ผู้ยืมเงิน) ได้ขอยืมเงินท่รองราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอล หลังจากจัดงานเสร็จ จนกระทั่งผู้ยืมเงินได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ยังไม่มีการส่งใช้เงินท่รองราชการที่เหลือจ่ายคืนให้แก่กองคลัง นายก อบจ.จึงดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และกรมบัญชีกลางพิจารณาเห็นควรให้ผู้ยืมเงินรับผิดชอบใช้เงินที่เหลือจ่ายแก่ อบจ. และให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะหัวหน้าหน่วยงานคลังซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลการยืมเงินท่รองราชการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายด้วย เนื่องจากมิได้ดำเนินการเร่งรัดการชำระเงินยืมที่ยังค้างอยู่ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้ดำเนินการหักเงินเดือนหรือเงินอื่นใดที่ผู้ยืมเงินพึงจะได้รับก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่งไป เมื่อผู้ยืมได้ขอยืมเงินท่รองราชการจาก อบจ. และได้ส่งเงินที่เหลือจ่ายแก่กองคลังภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับเงิน ผู้ฟ้องคดีในฐานะหัวหน้าหน่วยงานคลังจึงมีหน้าที่ต้องเสนอให้นายก อบจ. สั่งการให้ผู้ยืมส่งใช้เงินยืมภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร อย่างช้าไม่เกิน ๓๐ วัน ตามข้อ ๘๔ (๔) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่ผู้ฟ้องคดีก็มิได้มีหนังสือถึงนายก อบจ. เพื่อสั่งการภายในเวลาที่กำหนดแต่อย่างใด แม้ต่อมาผู้ฟ้องคดีจะได้มีหนังสือเสนอเห็นควรแจ้งให้สำนักปลัดเป็นผู้เร่งรัดให้ผู้ยืมและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชดใช้เงินยืมหลายครั้ง ซึ่งถือเป็นเพียงการเร่งรัด และครั้งสุดท้ายได้มีหนังสือขอให้สั่งการให้ผู้ยืมเงินชดใช้เงินภายในเวลาที่กำหนด แต่ก็เป็นเวลาที่ล่วงพ้นกำหนดเวลาในการใช้อำนาจตามข้อ ๘๔ (๔) ของระเบียบเดียวกัน ไปกว่าสามเดือน และเมื่อไม่มีการส่งใช้เงินยืมดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีย่อมมีหน้าที่เสนอให้นายก อบจ. หักเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใดที่ได้รับเพื่อชดใช้เงินยืม แต่ก็ได้ดำเนินการอีก กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วน ตามระเบียบอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้หน่วยงานได้รับความเสียหาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๖๘/๒๕๕๘)

จากแนววินิจฉัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ยืมเงินที่เบิกจ่ายเงินยืมแล้วผู้ยืมไม่ส่งใช้เงินยืมเหลือจ่ายภายในกำหนดเวลาตามสัญญา ยืม ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายหรือระเบียบ หรือตามที่สัญญา ยืมเงินนั้นกำหนดไว้อย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะเรื่องของระยะเวลาการชำระคืนเงินยืมดังกล่าวก็ถือว่าเป็นสาระสำคัญ การที่เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงเป็นการปฏิบัติราชการที่ไม่ถูกต้อง และเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้น